

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 165 (3327) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Berlinben belpolitikai eseménynek tartják Mussolini visszalépését

Sigemicu japán külügyminiszter megbeszélést folytatott a német nagykövettel az európai helyzetről. Légitámadó volt Londonban és környékén

Az olasz katonai uralom kibontakozása

Még mindig rejtélyes, hogy mi történt Olaszországban.

A fasiszták mutatis mutandis szervezetet sem maradtak meg saját önálló keretükben, hanem a rendes hadsereg alá rendelték őket. Viszont az is bizonyos, hogy ez a milícia egyébként megmaradt, mert nem feloszlásuk iránt történt rendelkezés, hanem éppen ellenkezőleg: további szolgálatuk iránt. Csak éppen a vezetés változott meg fölöttük.

Másik jelenség, ami úgy lassan-lassan bontakozik ki az Olaszország felől érkező hírekből: a Mussolini volt kormányának kicserélése. Ebben is azonban nem mutatkozik éles ellentétű változás. Az új olasz külügyminiszter például ugyanaz a diplomata egyéniség, aki eddig Mussolini kormányának a szempontjait törökországi nagykövetségként képviselte. Az olasz külpolitikának pedig éppen Törökország felé talán a legkényesebb kérdései voltak, s így igen erős bizalmi állás volt az ankarai olasz nagykövetségé.

A testületi minisztérium is megmarad az új olasz kormányban, amiből az olvasható ki, hogy a fasiszták által létrehozott hivatásrendiség továbbra is megmarad. Ez pedig legjellemzőbb lényege annak a belső alkotmányváltozásnak, amit Mussolini fasiszták az elmúlt 20 év alatt létrehozott. Az ebben való további megmaradás ismét annak a bizonyítéka, hogy a testületekkel való törvényhozási és kormányzási módszer bevált, azt továbbra is megtartani kívánják, s így a fasiszták előtti demokrácia és parlamentáris módszerekre való visszatéréstől tartózkodni fognak. Katonai uralommal is a fasiszták kormányzási és igazgatási kereteit és szervezetét fogják dolgoztatni.

Feltűnő változás még, hogy a „Giornale d'Italia” című nagy olasz lap vezetését ismét ugyanaz a Bergamini vette át, aki egykor 1901-ben alapította ezt a nagy lapot és 1924-ig vezette. Szóval: még a fasiszták kezdő éveiben is állott ennek a hírneves újságnak az élén, mely a külföld felől leginkább volt szószólója a fasiszta kormánynak. A vezetést azonban 1924 után Gayda vette át, aki most szintén eltávozott a közéleti szereplésből. Az ismét vezetésbe került Bergamini ma már túl van a 70-ik életévén, s így a Giornale d'Italia mintegy visszaregedett. Az új kormányelnök is 72 éves. Ugy látszik, az ifjúság

életjogát hangoztató fasiszták helyébe az öregek uralma jön változatként. Az öregség bölcsességével valamit konzerválni akarnak. Azt, amit a fasiszták

eddig megszerzett. Öregség, mely az ifjúság alkotásait védi. A nemzedékek ilyen kiegyenlítődése látszik Olaszország felől.

Argentina magatartása nem változik Olaszország irányában

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Sigemicu külügyminiszter egy órási megbeszélésen fogadta a német nagykövetet és megbeszélést folytatott vele az európai helyzetről — jelenti az Asahi Simbun.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Sigemicu külügyminiszter az újságok jelentése szerint a minisztertanácsban előadásban ismertette a nemzetközi helyzet legújabb fejleményeit. A jelentés középpontjában az olasz események álltak. A japán kormány az olasz változásokat és Európára gyakorolt hatását a legnagyobb figyelemmel kíséri. Az egész japán sajtó feltűnően közli a híreket az olaszfejleményekről, azonban megjegyzés nélkül.

Berlinből jelentik: (MTI) A német sajtó a nyugodt várakozás hangján ír az olasz kormányváltásról. A Berliner Börsenzeitung szerint lévédték azok, akik azt hitték, hogy az olasz politikai események kilengéseket idéznek elő a berlini seismográfban. Németország tudja, hogy a háborút minden körülmények között győzelmesen befejezik. A jelenlegi háborút nem szavak döntik el, hanem a német cselekvőerő a harcok színterén.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az argentin külügyminiszter a legújabb politikai eseményekről kijelentette, hogy az ország magatartását Olaszország iránt nem változtatta meg és figyelemmel kíséri az események fejlődését.

Állandó távbeszélő összeköttetés van Róma és Berlin között

Berlinből jelentik: (MTI) (B. T.) Berlinben általában kevés megjegyzést fűznek az olaszországi eseményekhez. A kormányváltást tudomásul vették és hivatkoznak a királynak és Badoglio tábornagnak a kiáltványára. Ezek a kiáltványok — ugymond — nem jelentettek be új irányzatot az olasz külpolitikában. Elsősorban hivatkoznak Badoglio arra a megállapítására, hogy Olaszország folytatja a háborút. E megállapítás alapján leszögezik, hogy a tengely továbbra is fennáll és ehhez az állásponthoz igazodnak. Nem lehet azt mondani, hogy az olaszországi események a német kormányt meglepték. Hangoztatják, hogy nem érez-

nek semmiféle aggodalmát az új olasz kormány jövődől elhatározásai miatt. Mussolini lemondása olasz belpolitikai fejlemény, amelynek megítélésétől tartózkodnak. Ez a hangsúlyozott tartózkodás azonban nem zárja ki, hogy a politikai körök és a közvélemény általában az olasz kormányváltás nagy jelentőségét világosan látja. Mint tengerparton Németországot az események közvetlenül érintik. Az az általános vélemény Berlinben, hogy Mussolini visszalépése a háború kezdete óta a legfontosabb események egyike. Ugy tudják, hogy a német kormányfő és Róma között állandó távbeszélőösszeköttetés van.

Változás a Giornale d'Italia vezetésében

A Pester Lloyd berlini jelentés alapján foglalkozik az olaszországi események német visszhangjáról. Eszerint a német lapok egyelőre semmi megjegyzést nem fűznek az eseményekhez. A német külügyminisztérium is csak arra az utalásra szorítkozik, hogy az olasz

eseményekben nem látnak alkalmat arra, hogy a római elhatározások további fejlődésére politikai, vagy katonai vonatkozásban nyilatkozzanak. A német külügyminisztérium szerint az olasz kormányváltás, amely a háború kitérésé óta talán a legfontosabb esemény, jelen-

legi állása szerint belpolitikai természetű. Berlinben nem tévesztik szem elől azokat a kérdéseket sem, amelyeket a kormányváltás a háború közös vezetésével kapcsolatban felvet és amelyeket egyáltalában nem kicsinyelnek le.

Róma. (MTI.) A NTL jelenti: A Giornale d'Italia vezetésével Alberto Bergamini szenátort bízták meg, aki 1901-ben alapította a lapot és 1924-ig állt az élén. Bergamini 72 esztendő.

Bevehetetlen erőddé építették ki a németek Kréta szigetét

Stockholm. (MTI.): Londoni jelentés szerint kedden a hajnali órákban Londonban és környékén légitámadó volt.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Kréta szigetét a természeti adottságok teljes kihasználásával olyan erőddé építették ki, amely ellenáll minden támadásnak. Az utászapatok széleskörűen elágazó üreghálózatot robbantottak a sziget szikláiban és a lövegek jórészt ezekben helyezték el, még pedig úgy, hogy minden irányban tüzelhetnek. A lapályosabb helyeken a védelmi állásokat föld alá süllyesztették és páncélos kupolákkal látták el. A sziget belseje sem védtelen, a meredek hegyesücsök nem jelentenek csalogató terepet az ejtőernyősök számára. A síkságot erődítmények és aknazárak mindenütt elzárják. A Krétán állomásozó katonák már végig küzdötték az összes hadjáratot és bőséges harcitanúsálatra tettek szert.

Róma. (Bud. Tud.): Vasárnap 22 óra 30 perckor megszakadt a távbeszélő összeköttetés Olaszország és Svájc között. Berni jelentés szerint az összeköttetést nem függesztették fel teljesen, de nem minden beszélgetést engedélyeznek.

Újabb légitámadás érte Hamburgot

A Fekete-tengeren könnyű német haditengerészeti járművek szovjet kikötő és rakodó berendezéseket támadtak és 800 tonnát kitevő két ellenséges járművet elsüllyesztettek. Szicília szigetén a német és olasz csapatok visszaverték az arcvonal északi és középső szakasza ellen páncélosok támogatásával intézett ellenséges támadásokat. Siracusa előtti vizeken német harcigépek elsüllyesztettek három hajót 30.000 tonnával és súlyosan megrongáltak 14 szállítóhajót. Ellenséges repülőgépek újabb terrortámadást intéztek Hamburg, Kiei, valamint az északnyugati partvidék ellen. Az elmúlt éjjel Essen városát bombázták. A lakosság súlyos veszteséget szenvedett. A légvédelem 61 gépet lelőtt. 5 vadászgépünk elvesztett. Nehéz német harcigépek a 23-ra virradó éjjel bombázták Hull kikötőjét. 3 gépünk nem tért vissza. Német biztosító járművek a Csatornában a tegnap jelentett sikeren kívül még egy gyorsnaszádot elsüllyesztettek.

Artisták vidám élete a sátorponyvák alatt

A Czája-cirkusz akrobatái elégedettek sorsukkal

Nagyvárad, július 27. Allítólag ma van a Czája-cirkusz búcsúelőadása, de a hatalmas, kétárbos sátorban és környékén még semmi nyoma sincs a készülődésnek. Délelőtt van, mikor búcsúelőadást tesztük, a komédiás kocsi kényei vigan füstölögnek és mindenünnen ebédjézés friss, inycsiklandozó illata árad.

A cirkusz mögött, nagyocsa külön sátorban tanyázik a Horváth-család, amely a műsor legszebb számait adja. Kint két bájos kis akrobata nő, Horváth Ilonka és Joli sokáig pórázok tartva a kutya-művészek falkáját, sütkérezik a napon, mialatt a mama bent a sátorban főz. A kisebbik, Ilonka a beszédesebb, ő magyarázza, hogy már egész kicsi kora óta artista pályán van és nem is tudja az életét elképzelni másképp. Szereti a mesterségét, télen-nyáron szerződésben van édesanyjával, édesapjával és a nővérével együtt s nincsenek megelhetési gondjaik, hiszen a család minden tagja keres, még pedig nem is olyan keveset.

— Sokat utazunk, — mondja gyerekes örömmel, — a nyári időben szinte minden héten más városban vagyunk és ez nagyon tetszik nekem. Néha ugyan vágyom egy kicsit hez, mert Budapesten van berendezett lakásunk, de a cirkuszélet változatosága hamar felejtetni velem ezt is.

Beszélgetés közben

minduntalan összekapnak a kutyusok. Csöpi ellen különösen sok a panasz, mert minduntalan beleharap a társába. De Ilonka erőlesen lép fel és rendet terem a nyugtalan társaságban...

Jön azonban az édesapjuk, elveszi a két lánytól a kutyafalkát, helyükre zárja őket és megadja a próbára a jelt.

— Bizony — mondja, — mindennap kell próbálni a lányokkal, mert különben nem bírják tudni.

A két fiatal akrobata-leány — tizenhat-tizenévesek — a következő percben már tornaruhában szalad elő a sátorból s ahogy meglebben mögöttük a cirkusz művészbéjartának függőye, már látom is a kis Ilonka egyik nyaktörő mutatványát.

A kitűnő Mady-nővérek kocsiába inuitál meg ezután az idősebb légtornásznő, Gizella. Velük van édesanyjuk is, ő vezeti a háztartást...

— Mi lesz ebédre? — kérdezem.

— Vettünk egy tyukot, — feleli Gizella. — Pörkölt készül belőle...

Amint látom, igen jól élnek, sokkal kiadósabban táplálkoznak, mintha vendéglőbe járnának étkezni. De kell is, mondja Gizella, mert kemény munkát végeznek ám.

Ez is artista család, éppugy, mint Horváthék. Valamikor önálló cirkuszok volt, de az első világháború idején, hogy apjuknak katonának kellett bevonulnia, tönkrementek s azóta hol itt, hol ott vannak szerződésben. Nyáron cirkuszokban dolgoznak, télen lokálokban, de mindig ugyanazt a vándoréletet élik.

— Tizenkét éves koromig, — meséli

Gizella, — intézetben voltam Budapesten s azóta artistanő vagyok. Ahogy cseperedtem, úgy tanultam egyre újabb és nehezebb számokat.

Büszke a foglalkozására

és rajongásig szereti. Pedig egy ízben szerencsétlenül is járt már. Két évvel ezelőtt, Pestszenterzsébeten, éppen a megnyitó előadáson, lezuhant a magából és eltörte a kezejét. Három hónapig fekvett a kórházban s nem is fordult össze tökéletesen a törés, most is látszik a helye, de ez ma már egy csepvet sem zavarja munkájában. S nem is kísérti a szerencsétlenség emléke, ezse ágában se volt egy percig se, hogy pályát változtasson emiatt.

— Szép élet ez, — mondja kedves lelkesedéssel. — Lokálokban is szívesen dolgozom, de a mi elemünk mégis a cirkusz.

— S mi lesz, ha kiöregednek?

— Addig férjhez megyünk, — feleli

nevetve. — S úgy számítom, tudunk gyűjteni annyi pénzt, hogy nem kell majd félünk az öregségünkötől sem.

Kívülről nézve

a cirkusz világát, el se hinné az ember, hogy mennyire megelégedettek és boldogok azok, akik benne élnek. Gizellának különösen roppant tetszik a vándorlás.

— Az a legnagyobb örömöm, — mondja, — mikor nyitott vagonra tesszük a kocsiinkat s robogunk más és más városok felé. Olyankor kiülünk a kocsi mellé, a vagonba és nézzük a vidéket...

— S itt, Nagyváradon, — kérdezem tovább, — hogy érezték magukat? Mivel szórakoztak?

— Jártunk a moziba, — feleli. — Ennyi volt az egész... De egyszer mégis uacsoráztunk a Kék Macskában. A majmos ötvenharmadik születésnapját ünnepeltük... Nagyon jól mulattunk... De ezen a héten volt egy másik születésnap is, a propaganda főnöke, ezt azonban nem vendéglőben, hanem a cirkuszban ültük meg. Előadás után asztalokat állítottunk fel a cirkusz közepére s volt enni-ivni elég.

Igy élnek a cirkusz artistái. Hánytvetett, cigány-élet, de nem cserélnék fel semmivel. Nincs miért szánkozni rajtuk. (j. b.)

Felhívás Biharvármegye és Nagyvárad város közönségéhez!

Biharvármegyei és nagyváradai honvédek, messza szülőföldjüktől a harctéren teljesítik kötelességüket, fáradságot, életet és vért áldoznak azért, hogy szülőföldjüket megóvják ellenséges betöréstől, hogy az otthonlevők nyugalmát és az élet rendes menetét biztosítsák, hogy a bolsevizmus mindent elsöprő aradatával szemben megmenhely legyen mindaz, ami mindnyájunk előtt szent: Isten, haza, család, magántulajdon.

A mi elszakadt véréinket támogatni erkölcsi és hazafias kötelességünk. Nagyvárad és Bihar vármegye társadalmá kedves kötelességet teljesít akkor, midőn a harctéren küzdő katonáinak Szent István napjára szeretetsomagokat óhaj küldeni, hogy ezáltal tettekben is kifejezze a harctéren küzdő honvédeinkkel szemben szeretetét, háláját, elismerését és megbecsülését.

Eppen ezért a Vöröskereszt egylettel egyetértve, előzetes megbeszélés után, elhalároztuk, hogy minden egyes harctéren küzdő katonáinknak egy-egy szeretetsomag összeállítására és benyújtására kérjük fel a közönséget.

Egy-egy típusosomag tartalmazzon 50 darab cigarettát, negyed kilogramm kekszet és negyed kilogramm nyárikolbászt vagy szalonnát. Ezenkívül külön csomagban egy-egy liter bor is felajánlható.

Bihar vármegye közönsége 5000 darab, Nagyvárad város közönsége 5000 darab szeretetsomagot vállal magára és ezeknek a beszolgáltatására kérjük fel a hazafias, lelkes közönséget.

A szeretetsomagok a Magyar Ház helyiségében (Saj Ferenc-u. 9. sz.) reggel 8-tól este 8-ig adhatók át, ahol a társadalom hálygtagjai és a kirendelt tisztviselők fogják átvenni. Az adakozás időpontját augusztus 1-től 15-ig állapítjuk meg.

Biztosan hisszük, hogy Bihar vármegye és Nagyvárad város közönsége mint a multban, most is örömmel, lelkesedéssel és szeretettel fog szietni, hogy értünk küzdő fiainknak egy pár kellemes percet szerezzon.

Nagyvárad, 1943. július 26-án.

Hazafias üdvözléttel:

Dr CZIFFRA KALMAN
Bihar vármegye főispánja
Vitéz NADANYI JÁNOS
Bihar vármegye alispánja

Dr HLATKY ENDRE
Nagyvárad thj. város főispánja
Dr SOÓS ISTVAN
Nagyvárad thj. város polgármestere

Állásnélküli ácssegéd kalandos útja Vas megyétől a váradai törvényszékig

Nagyvárad, július 27. Főki László, 27 éves, rábakövési (vas megyei) ácssegéd, aki rövid ideig pénzügyi vigyázó is volt, ez év júliusának 5-ik napján egy kolozsvári molnárségéd hívására elindult Erdély fővárosába, hogy ott állást vállaljon mint — írnök. Utközben azonban elfogyott a pénze és Váradnál nem

jutott tovább. Rotta a váradai utcákat, megéhezett, megszomjazott s bevetődött Cs. Nagy Zsófia Vörösmarty-utcai kocsmájába, ahol ételt, italt kért. Itt azután — a vádirat és a sértett állítása szerint — hogy az elfogyasztottak ellenértékét, mintegy 6 pengőt, ne kelljen kifizetnie, pénzügyi szemléznek adta

Mozik műsora:

APOLLÓ: Tábori Színház.
BELVAROSI: Nitchevo.
CASINO: Oroszlánkölykök.
KORONA: Gsütörtöktől: Katyi.

ki magát, elkérte a dohányezemlévet s minthogy az nem volt, erről a tényről jegyzőkönyvet vett fel, a felmutatott italmérei szemleivbe pedig ellenőrzést vezetett be.

Főki a ma délelőtti tárgyaláson — mely Várad Imre tanácselnök dr. Bartos és dr. Hoványi összetételű szüneti tanácsa előtt folyt le. — azt elismerte, hogy miután pénze nem volt, a fizetés elől ki akart térni s hogy a jegyzőkönyvet ő vette fel, azt azonban tagadja, hogy pénzügyi vigyázónak adta volna ki magát, s hogy a szemleivbe az ellenőrzést ő írta volna be, mint „Csávássy pénzügyi szemléző”.

Sz. Nagy Zsófia sértett azonban szembe mondja a vádlottnak, hogy amikor elfogyasztotta a rántottát, kenyeret, pálinkát és bort, azt mondotta, hogy hatóéagi közeg, finanszemléző s ő vezette be a Csávássy névvel aláírt ellenőrzést az italmérei szemleivbe. Más szemléző nem is járt aznap, de azelőtt sem, hetekkel visszamenőleg a kocsmájában.

Miután Főki továbbra is tagad, a bíróság elrendelte a pénzügyigazgatóság megkeresését arra nézve, hogy van-e ott egy ilyen nevű szemléző s ha igen, tartotta-e az vizsgálatot a vádbeli időpontban Cs. Nagy Zsófia kocsmájában s ha valóban tőle származik-e az ellenőrző bejegyzés.

Az elnök erre az időre a tárgyalást felfüggesztette s újrakezdésére lapunk zártáig nem került sor.

Rendőrségi hírek

Nagyvárad, július 27. Három betörés és lopás történt tegnap a városban.

Révész Sándor ósai-telepi lakoshoz, amíg nem tartózkodott otthon, álkulcsal behatoltak és 2500 pengő értékű fehérenmüt vittek el.

Flórián Imréné Mocsár utca 6. sz. alatti lakostól ismeretlen tettes a nyitott ablakon keresztül egy kabátot lopott el 200 pengő értékben.

Georgescu Pál budapesti felsőrézkészítő tegnap az állomáson el akarta emelni egy szabadságos katona bőröndjét. Észrevették és átadták a rendőrnek.

Nagyváradai Kereskedelmi Csarnok

Nyílt árusítási üzlettel rendelkező textilkereskedők szakosztálya folyó évi július hó 28-án, 19 óra 30 perckor tartja alakuló közgyűlést a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok jelenlegi titkári hivatalában (Szent László-tér 4. sz., Sas-palota). Felkérjük a nyílt árusítási üzlettel rendelkező nagy és kiskereskedőket, hogy ezen megalakuló ülésen megjelenjen szíveskedjenek.

Az előkészítő bizottság nevében Lakomcsik Lajos, az előkészítő bizottság elnöke.

Megjegyezzük, hogy a Kereskedelmi Csarnok tagja csak az lehet, aki az 1941. évi XV. tc. hatálya alá nem esik.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok miniszteri biztosának megbízásából: Wargha Gyula titkár.

Páratolja a keresztyény ipart!

Megalakult az új olasz kormány

Mussolini lemondása nem jelenti Olaszország számára a háború végét — írja a Daily Telegraph. Németország sorsát az olasz földön történő események nem befolyásolják

Róma. (MTI.) A római rádió hétfő esti közlése szerint az új kormány a következő összetételű: miniszterelnök *Badoglio*, külügyminiszter *Raffaelli Guariglia*, belügyminiszter *Bruno Fornaciari*, olasz afrikai ügyek minisztere *Malchiade Gabbo*, igazságügyminiszter *Jaetario Azzoriti*, hadügyminiszter *Antonio Sorite* tábornok, tengerészeti miniszter *Raffaele de Curte* tengernagy, légügyminiszter *Renato Sangalli*, pénzügyminiszter *Domenico Bartolini*, közoktatásügyi miniszter *dr. Leonardo Severi*, közmunkaügyi miniszter *Domenico Romani*, mezőgazdasági miniszter

Aller Brizzi, közlekedésügyi miniszter *Frederico Amorese*, korporációsügyi miniszter *Leopold Viccardi*, népkulturügyi miniszter *Guido Rocca*, vasúti miniszter *Giovanni Aconfone*, hadianyaggyártási miniszter *Carlo Saragrossi* és miniszterelnökségi államtitkár *Baratore* szenátor.

Róma. (MTI.) A Német TI jelentő *Guariglia*, az új olasz külügyminiszter 54 éves. Diplomáciai pályafutását 1929-ben kezdte meg és több helyütt, többi között Vatikánban, Párizsban és Ankarában képviselte országát mint követ, illetve, mint nagykövet.

Suanta és a *Kaupplehti* című lapok méltányolják *Mussolini* érdemeit. A *Kaupplehti* szerint a történelem *Mussolini* főérdemét abban méltányolja, hogy megszabadította Olaszországot a kommunizmustól. A lap szerint semmi ok sincs arra, hogy azt gondoljuk, Németország sorsát az olasz földön történő események befolyásolják. A *Svenske Pressen* szerint *Mussolini* visszalépése a háború legjelentősebb személyi változása.

Washington. (Bud. Tud.) *Mussolini* lemondásának hírért a lapok különkiadásokban közölték és behatóan foglalkoznak az eseménnyel. A külügyminisztérium olasz szakértőit azonnali tanácskozáásra hívták össze.

London. (Bud. Tud.) A hétfő reggeli lapok behatóan foglalkoznak *Mussolini* lemondásával. A *Daily Telegraph* azt írja, hogy *Mussolini* lemondása nem jelenti Olaszország számára a háború végét. *Badoglio* azt mondta, hogy a háborút tovább folytatják. A *Times* diplomáciai munkatársa megállapítja, hogy a király és *Badoglio* az ősi berendezések tiszteletéről beszéltek. A lap úgy véli, hogy *Mussolini* lemondása éreztetni fogja hatását Németországban is. A

Badoglio: Nem fogjuk túrni a tüntetéseket!

Róma. (MTI.) *Badoglio* tábornagy, Olaszország miniszterelnöke a következő kiáltványt írt az olasz néphez: **Olaszok! A király felhívása után mindenki térjen vissza ismét monkahegyére és jelentősége tudatában kezdje meg ismét munkáját. Ez nem a tüntetések pillanata és a tüntetéseket nem is fogjuk túrni. A jelen pillanat mindenkitől fegyelmet, komoly és hazafias kötelességteljesítést követel. A fegyveres erő parancsot kapott, hogy minden gyülekezést oszlasson fel.**

Róma. (MTI.) *Badoglio* tábornagy felhívásában közölte, hogy alkonyattól hajnalig tilos a házakat elhagyni, a mozikat, színházakat, szórakozó helyiségeket és nyilvános helyeket a tilalmi idő alatt zárva kell tartani, három személynél több nem csoportosulhat, utcán, zárt helyiségben tilos az összejövetel, tilos a fegyverviselés, a gépkocsi közlekedést a katonai és hatósági járművekre korlátozzák, a fegyverviselési engedélyeket visszavonják, a napilapok csak egy kiadásban jelenhetnek meg, az épületek főbejáratát állandóan nyitva kell tartani, az ablakredőnyök a tilalmi idő alatt bezárandók, továbbá, hogy a katonaság átvette a kormányzást a rend fenntartására.

Mussolini lemondása az érdeklődés középpontjában

Berlin. (MTI.) Ma reggel hét órakor adott először hírt a német birodalmi adó a római kormány újalakításáról és azóta több ízben megismételte a hírt. A délutáni német lapok első oldalán nagy eseményként közlik az olasz kormányváltás híreit. Külföldi érdeklődőknek, akiknek alkalmuk volt a római rádió első jelentése után illetékes német körökhöz kérdést intézni, ebben az ügyben az volt a benyomásuk, hogy a hivatalos német helyek nem a római rádió útján szereztek tudomást az olasz kormány átalakításáról, hanem arról már előbb és közvetlenül értesültek. Külföldi körök megállapítása szerint a német birodalmi főváros külföldi sajtóval és diplomáciával érintkező hatóságai tökéletes nyugalommal a megszokott keretek között érintkeztek a külföldi körökkel.

Helsinki. (Interinf.) Az összes délutáni lapok vezércikkében tárgyalják *Mussolini* lemondását és hangsúlyozzák

azt, hogy az olasz nemzet a háborút tovább folytatja. Az *Ajan*

Ellanyhultak a szovjet támadások

Orel szakaszán van még mindig a harcok súlypontja. Messina felé akarnak utat nyitni az amerikai csapatok

Berlin. (Interinf.) Míg az orel-i térségben és a leningrádi bekerítő gyűrű szakaszán a harcok vasárnap sem eszükkenő hevességgel folytak tovább, a bolsevisták támadása a kubáni hídfőnél alábbhagyott. Az Azovi-tenger és Bjelgorod között a harcok vasárnap többnyire helyi jellegűek voltak. A harcok súlypontja még mindig Orel szakaszán van, ahol a német hadosztályok mindenütt helytálltak. Bár a szovjet igen erős kötelékekkel támad, áttörési kísérletei meghiúsultak. A bolsevistáknak a légierő támogatásával súlyos veszteséget okoztak. A legyengült szovjet erőket vasárnap friss erőkkel váltották fel. A szovjet betörési helyeit azonnali ellentámadásokkal megtisztították. Néhány esetben a német tartalékok is beavatkoztak a harcokba. A 150 megsemmisített harcokosiból Orel térségében 73 harcokosit pusztítottak el. Páncélos vadászok és harcigépek ugyanebben a harci térségben 18 páncélos pusztítottak el. Két másikat a légvédelmi tüzérség gyújtott fel. Leningrádnál az ellenséges csapatok a német vonalak elárzását kísérelték meg. A behatolókkal harcokra került sor, amelyekben a német páncélosgránátosok visszaverték a bolsevistákat. Igen jelentős sikere volt a német elhárító tüzérségnek, amely a leningrádi szakaszon 20 ellenséges gépet lőtt le. A szovjet vasárnap 60 gépet veszített.

Az észak-szicíliai partvidék középső szakaszán vasárnap helyenként heves harcok fejlődtek ki. Az amerikaiak megismételték az előző napokban megkezdett kísérleteiket, hogy

át törjék Messina felé és hogy nagyobb szabású átkaroló hadműveleteket végezzenek. A német biztosító erők kemény elhárítással súlyos veszteséget okozva az ellenfélnek, ezt ismét megakadályozták. Az amerikaiaknak sehol sem sikerült áttörni a német állásokat. Az amerikaiak ezzel egyidejű előretörései is megállásra kényszerültek. Német harcigépek eredményesen kivették részüket az elhárító sikerekből. Az arcvonal keleti részén *Patton* és *Montgomery* csapatai nem fejtették ki különösebb tevékenységét. A 25-re virradó éjjel német repülők Siracusa kikötőjében elsüllyesztettek egy ötezer tonnás hajót és két másikat 15.000 tonnával. 14 hajót 60.000 tonna ürtartalommal megrongáltak.

Berlin. (MTI.) A Német TI jeleni: A hétfői hadijelentés kiegészítéséül közlik: A keleti front nagy felőrlő eseménye újabb szakaszába lépett, amit a szovjet támadó tevékenységének lanyhulása jellemez. A bolsevisták a keleti front déli szakaszán egészen feladták hiábavaló áttörési kísérleteiket. Közben Orel térségében még mindig áttörést kísérelnek meg. A csata eddigi 21 napja alatt a rugalmas német hadvezetés annyira felülmúlta az ellenség tömegtaktikáját, hogy beszélni lehet a szovjet haderő tetemes meggyengüléséről, habár az orel-i harcok még nem fejeződtek be. A szovjet csapatok számbeli fölényben vannak, de a német csapatok jobb harcierreje és fegyvereinek jobb minősége nemcsak kiegyensúlyozza a szovjet fölényt, de még felül is mulja. Berlin. (MTI.) A szovjet makacs

Ma
este fél 8 órakor
búcsúé. Óadás
a VÖRÖS KERESZT
jegyében
melyre meghívja Nagyvárad
áldozatkész közönségét a

Jegyelővétel d. e. 10 – 1 óráig
és d. u. 3 órától
a cirkusz pénztáránál.
Telefonmegrendelés: 14 – 89

News Chronicle szerint *Mussolini* lemondását mindenestre nagy fontosságú tényezőnek kell tekinteni.

London. (Bud. Tud.) Politikai körökben úgy tudják, hogy *Churchill* miniszterelnök az alsóházban rövidesen nyilatkozik az olaszországi eseményekről. Amikor *Churchill* megkapta *Mussolini* lemondásának híreit, azonnal értesítette a háborús kormány minden tagját és az éjszaka folyamán nem formális megbeszéléseket folytatott kormánya tagjaival.

átörési kísérletei az eddigi harcokban elszenvedett súlyos veszteség nyomán új alakot öltött. Vasárnapi támadásainál ugylátszik már nem volt ereje a három fegyvernem egyenlő harcbevételére, mert hol a gyalogságra, hol a tüzérségre, avagy a páncélosokra hárult a főteher. A Ladoga-tónál tüzérségi tüzzel igyekezett az ellenség a német állásokat a gyalogság számára megpuhítani. A német tüzérség a maga részéről tűz alá vette az ellenséges támadási állásokat, úgyhogy már csak erősen meggyengült alakulatok tudtak rohamra indulni. Súlyos veszteség után az ellenség tartalékait vetette be a harcba. A három fegyvernem egyenlő súlyú harcbevételét a szovjet csak a kubáni hídfőnél tartotta fenn. Az Azovi-tengertől a Bjelgorodig terjedő vonalon az ellenség támadó tevékenysége alábbhagyott. A szicíliai harcokról az olaszországi kormányváltás óta német részről érthető tartózkodást tanúsítanak.

Róma. (MTI.) A Stefani jelentő: Az olasz főhadiszállás 1157. közleménye: Szicília szigetén az arcvonal középső szakaszán visszavertük az ellenség páncélos támogatásával végrehajtott támadásait. Siracusa kikötőjében német harcigépek 4 ellenséges hajót süllyesztettek el 20.000 tonnával és 14 hajót 61.000 tonnával megrongáltak, 3 gépet lelőttek. A földi elhárítás két gépet pusztítottak el. Az elmúlt napokban hajókaravánt kísérő járművek 10 ellenséges gépet lőttek le. Három buvárnaszádunk elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattjárót.

Hogyan él külföld a negyedik háborús nyáron

Németország megszüntette a húsbevitt. Délafrikában élelmiszerhiány

Németország minden húsbehozattal megszüntetett és így a lakosság ellátásában mindjobban előtérbe nyomul a növényi anyagok felhasználása. Jelenleg a keleti meghódított területekről igen tekintélyes mennyiségű takarmány érkezik, amely elősegíti az állatok további tartását, s a tej- és zsírmennyiség növelését.

Württembergben 1931 óta kötelező az emberi fogyasztásra szánt teljes tej paszterizálása. 1940-ben a paszterizálási kötelezettséget kiterjesztik a paszterizálásra berendezkedett üzemekben az emberi fogyasztásra szánt lefőlt friss teje és a takarmányozásra használt soványteje is. 1942-ben belügyminiszteri rendelettel a háború tartamára elrendelik a paszterizálást minden megfelelően felszerelt tejgazdasági üzemben. A birodalmi belügyminiszter körrendelete alapján a tehenészszerűen feldolgozott tej zsirtartalmának legalább 2,5 százalékának kell lennie. Ezt a zsirtartalmat nem részleges lefőléssel, hanem teljes- és soványtej összekeverésével kell elérni. A legnagyobb eltarthatósága is a felhevített, mélyen hűtött, teljes- és soványtej keverékének van.

Az ősszel nagyobb területet vetettek be Németországban télirepcével és répával. A növények a telet jól állták és ezért a tavalyinál jóval nagyobb terméseredményeket fognak elérni. Az illetékes német hivatalok újabb rendeletekkel a belföldi olajsnövények termelését erőteljesen elősegítették, továbbá az olajjal foglalkozó nagykereskedők kívánóságait is kielégítették.

A leendő német anyáknak és szoptató asszonyoknak fél liter teljes tejet és 100 gramm tápanyagot juttatnak naponta. 200 gramm tápanyag he-

lyett 125 gramm vajot, vagy kenyeret is igényelhetnek.

CSEH-MORVAORSZÁG

Az 1943-44. gazdasági évre kötelezték az egy hektárnál nagyobb mezőgazdasági üzemeket arra, hogy szántóterületeiknek a komló vetésterületek levonása után megmaradó részét után számított 4,5 százalékát őszi repccével vessék be. A repcét lehet mákkal, mustárral vagy szójjával is helyettesíteni. A cukorrépa vetésterület az eddigénél nem lehet kisebb. Az azonban lehetséges, hogy egy hektár cukorrépa helyett 0,5 hektár cikóriát termeljenek. A cukorrépa-termelők minden, a cukorgyáraknak vagy szeszfeldékeknek leadott egy mázsa cukorrépa után négy kilogramm cukor vásárlására szereznek jegyet. A szobanforgó növények termelői különböző kedvezményben részesülnek. A repcetermelő például hektáronként 40 kg. tiszta nitrogént, 20 kg. foszfor-savat és 30 kg. káliumot vásárolhat.

KISÁLLAMOK

Szlovákiában, az üveghulladékot is gyűjtik. Felszólították a kávéházakat, vendéglőket, bor-, üvegkereskedéseket és a háztartásokat az üveghulladékok gyűjtésére és leadására. Ezzel egyidejűleg a parafadugó, ólom és magnézium gyűjtését is elrendelték.

Lettorszában a marhaállományt az első világháború végén 1918-ban újra kellett felépíteni. Az állomány jelenleg 1,274.000 darabból áll, száz hektáronként 35 marha él. Lettország kiterjedt tejtermelő vidékkel bír és 1938-ban 23.464 tonna vajot vitt ki külföldre.

A minisztertanács rendeletileg határozta el a szerb gazdasági minisztérium újraszervezését. A minisztériumnak öt osztálya van. A főosztályok a következők: bányászat, ipar

és kézműipar, belkereskedelem, hitel- és biztosítási ügyek és végül a külkereskedelem osztálya. Még további hat gazdasági központ tartozik a minisztériumhoz: a vas-, fém-, bőr-, textil-, vegyi anyagok és a tüzelőanyag-termelés országos központjai.

A bolgár kereskedelemügyi miniszter nem ad ki újabb ipari üzemek alapítására engedélyeket. A selyemhernyó árát kétszeresére emelték, hogy a parasztok figyelmét felhívják a selyemhernyótenyésztésre és ezzel a textilhiányt enyhíthessék. Bulgária selyemhernyótenyésztése Európában második helyen áll.

Görögországban az árak ezerszorosukra emelkedtek 1930 óta, míg a fizetések csak hetven-százszorosukra. Ez tette szükségessé a német és olasz gazdasági küldöttségek megbízását, akiknek sikerült a helyzeten javítani a kivitel csökkentésével és a pénzügyi helyzet megszilárdításával.

DÉLAFRIKA

Kenyában a nagy élelmiszerhiány miatt bevezették a kenyér, rizs és kukoricaliszt adagolását. Hogy a közellátás munkáját megkönnyítsék, a munkanélkülieket eltávolítják a városokból és igyekeznek rábírnival a lakosságot, hogy a gyapot és cukor helyett életfontosságú terményeket termeljenek.

Feltűnően nagy hiány van az iskolaszerekben, főként a könyvekben, amelyeket eddig az USA és Anglia szállított. A tej, sajt, tojás és főzelék árának emelkedése miatt mézhiány van a lakosság táplálkozásában.

JAPÁN

A japán árhivatal külön bizottsága kimutatást szerkesztett azokról az élelmiszerekről és ipari nyersanyagokról, amelyek a háború idején a lakosság életének és munkakészségének fenntartására okvetlenül szüksé-

gesek. A városi lakosság legfőbb szükségleteinek kimutatásában 141 cikk van felsorolva, míg a falusi lakosság számára készült listában 121 cikkről emlékezik meg. Ujabbban számításokat végeznek az elsőrendű fontosságú cikkek minimális mennyiségére nézve, továbbá megállapítják, hogy ezeknek a szükségleteknek létrehozásához mennyi anyag és energia felhasználása felel meg. A termelést és elosztást ennek megfelelően végzik.

DÉLAMERIKA

Az argentin kormány áprilisban körlevelet intézett az ipari vállalatokhoz és ebben megjelölte a mezőgazdasági terményekből származó hulladékoknak elégetéséből származó hasznót. A szesz mellett az ipari üzemek kitűnő tüzelőanyaggal használhatják a kukoricacsutkát, szalmát, gyümölcsök szárított héját, az olajpogácsát, a cukornád-, fa- és lenhulladékokat, továbbá a lenolajat.

Vajhiány mellett nehézségek léptek fel a cukor- és sóellátásban is. Már az idén ötmillió láda narancstermesre lehet számítani, a tavalyi hárommillió ládas kivétel helyett az idén csak háromszázötvenezer ládat lehet elszállítani szállító eszközök hiányában.

SPANYOLORSZÁG

Madrid lakosságának rendszeres tejjelátása biztosítására megtiltották, hogy a madridi vendéglők, kávéházak és szórakozóhelyek tejet szolgáltatassanak ki vendégeiknek. A vendéglők csak vasárnap készíthetnek tejes ételeket.

Spanyolország önellátási törekvései során igyekszik mentesíteni magát a külföldi dohánybehozattól. A múlt év folyamán a spanyol dohánytermés összesen hatezeröt száz tonnát tett ki. Ez a mennyiség ugyan az ország szükségletének csupán egynegyedét fedezi, de ennek a terméseredménynek jelentősége is szembeszökővé válik, ha figyelembe vesszük, hogy pl. 1921. évben Spanyolország dohánytermése csupán 32 tonna volt.

A kisezűst

Írta: Koréh Endre

A szüntelen ágyúzás és a repülőgépek pokoli dübörgése már csak messze keletről hangzott Bobrovka felé. A háború fergege már tovább viharzott és mivel a falu a hadak útjától messze lapult egy nagy erdő mögött, sem a házakban, sem az emberekben kár nem esett. Hanem azért aggodalom szorogatta az embereket: az erdőben rejtőzött egy partizán banda.

A megszálló csapatok nyugat felől még meg sem érkeztek, a banda megjelent a faluban és a piacra riogatta a lakosságot. A jegyenc ábrázata, Jarkaszemű bandavezér fegyverét rázva fenyegette a szepező embereket, hogy vigyázzanak, mert a vörös sereg visszatér, tehát senki ne pakoljon az ellen-séggel, mert különben torkolövést kap! Most kegyelemből nem szed tuszokat, de néhány emberből álló rendőrséget állít össze.

A bölíngató csoportból szalás, fiatal férfi lépett elő.

— Legyetek nyugodtak, — szölt a bandavezérhez, — hecsületes emberek vagyunk és engedelmességedünk nektek.

— Hogy hívják? — mordult a bandavezér a férfira.

— Iván Bielo vagyok, rendelkezéssel velünk.

— Jó, te leszel a rendőrség feje, válassz magad mellé még tíz embert. Fegyvert kaptok. Aki csak egy tekintettel ellened szegül, azonnal lödd le.

A rendőrök kiválogatása után a néphazont, Iván pedig a banditákat követte az erdőbe. A sűrűségben csak egy alig látható ösvény kanyargott. Egy le-tört vékony fánál a bandavezér megszólalt.

— Jegyezd meg jól, ez jelzi a tanyánk felé vezető ösvényt. Emitt három kidölt fa hever. Erre ne tévedj, mert halra tíz lépésre vannak a rejtett áknák. A tanyámra mindennap jöjj ki és mindent jelents.

Az erdei tanyáról visszatérve, Ivánt sirva fogadta a felesége.

— Mit tettél szerencsétlen? Miért jelentkeztél?

A férfi mosolyogva simogatta meg az asszonykát.

— Ne félj Anna, tudom mit csinálok. Így vagyunk a legnagyobb biztonságban a falubeliekkel együtt. Különböden tudod, mit féltünk ebben a pogány világban: az ikont, meg a boldogult apám kisezűst érmét. Ne félj, ezek megvédnek minket mináen bajtól. Így kihúzhatjuk

az időt addig, amíg ezeket a hóhérokat elviszi az ördög.

Már nyugovóra tért az egész falu, mikor a bandavezér megszörgette Ivánék ajtaját.

— Te, a hajnali ködben negyedmagaddal és két székérrel menj ki a Csernovoda mellé és gyűjtsd szénát. Fegyvert ne vigyetek. Kémleld ki, nincs-e arra ellenség? Délután jöjj az erdőbe és jelentsd, mit láttál.

Alig értek ki a falusiak a patak mellé, a parti fűzesekből három katona ugrott ki fölemelt fegyverrel. Iván szíve nagyot dobant, Magyar katonák! Fel-tartotta a kezét.

Felóra múlva mindnyájan magyar tiszt előtt álltak. A hadnagy nagyot nézett, mikor a kihallgatás során Iván a ruhájából elővette a kisezűst érmét, megcsókolta, majd a hadnagy felé nyujtotta. Tört magyarsággal mondta el, hogy az apja a másik nagy háborúban mint fogoly magyar katona került fog-ságba, itt letelepedett és meg is házasodott. Az apjái volt a kisezűst vitézségi érem, — ez most a legdrágább kincse...

A hadnagy mosolyogva veregette meg a vállát.

— Hiszen akkor a szíved szerint magyar vagy! Szeretnéd meglátni Magyarországot?

— Nagyon. Sokat álmotam róla, hiszen apám sokat mesélt a nagy szöke

folyóról és a drága áldott földről. Men-nék oda boldogan, de nem szabadulhatok innen, amíg itt vannak a partizánok.

— Tudod, hol, merre tanyáznak?

— Igen. Holnap hajnalban titokban jöjjenek hadnagy úrék hozzám Bobrovkára. Nekem is hozzanak honvédruhát. A többit tetszik tudni, hiszen — magyarok vagyunk...

Másnap hajnalban a magyar hadnagy erős járőrrel jelent meg a faluban. Percek múlva Iván honvédruhában vezette a rejtelmes erdőbe. Utközben minden partizánjelzést megmutatott és különösen ajánlgatta, hogyha a banditákat felderítik, szorítsák az akna-sáv felé...

Minden simán ment és felóra múlva a falu népe arra ébredt, hogy a partizánok kézrekerültek és a járőr megkötözve hozza őket.

Iván még aznap lázasan csomagolt. A falubeliek kíváncsian kérdezték.

— Hová készülsz olyan sietve?

Ragyogó arccal, büszkén válaszolt.

— Megyek haza, Magyarországra, ahonnan holdogult apám ide került! Hazavisz az apám régi, kisezűst érme. És ott szabad imádkozni, ott nem kell rejtegetni a szent ikont!

Felmutatta, áhitatosan megcsókol-gatta a kisezűst érmét és boldog álmodozással nézett nyugat felé.

— Magyar katona leszek!

Uzen az otthon!

Érdekes „tisparancsolatot küldött egy honvéd
a nagyváradi leányok számára

Ne sajnálja senki az egy fillért tábori lapra — írják a honvédek

Nagyvárad, július 27. Legutóbbi tábori postánk óta — bár csak néhány nap telt el — ismét sok tábori lap érkezett üzenetekkel, üdvözlésekkel a hadművelési területeken tartózkodó nagyváradi honvédektől. Ezeket az üzeneteket az alábbiakban továbbítjuk:

Buzás Zoltán (tp. K 641) írja: Tisztelt Szerkesztőség! Nagyon jól esik, ha az ember távol az édes anyaföldtől az otthonról hall. Már több ízben olvastam, hogy az újságon keresztül is lehet üzenni szeretteinknek. Kérem a T. Szerkesztőséget, hogy az én soraimnak is helyt adni sziveskedjék. Üzenem feleségemnek Szent Anna-utca 43. szám alá Buzás Zoltánnak — Édes szívikém, ne aggódj értem, mert jól vagyok és egészséges. Irjál minél többet, mert amikor lapot kapok tőled, ünnepnap van számomra. Vigyázz magadra. Sok csókot küld férjed.

Molnár Ferenc örvendező (K 605) érdekes tervet vetett fel tábori lapján. Azt ajánlja, hogy nyissunk lapunkban honvéd-rovatot, amelyben üzeneteket, verseket érdekes eseményeket közölnénk. Ugy hisszük, hogy ez a rovat már régóta megvan. Ha terjedelmesebb írás érkezik a front-ról, azt külön kiemeljük. A vers — bár kedves emlék, ha a frontról jön — nem mindig alkalmas közlésre. Az üzenetek rovatát ezután is folytatjuk. A kedves ötletért köszönetet mondunk.

Kelemen Géza honvéd (tp. F 438) és Piros Árpád honvéd (tp. 438) megköszönik a július 5-i számában közölt üzenetet Nagyon szívesen tettük és ezután is szívesen tesszük meg. Meleg szeretettel köszöntjük őket.

Deczky Lajos örvendező (tp. F 263) írja:

„Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Mint régi előfizető bátorkodom megkérni, hogy lapjában sziveskedjék üdvözölni nevemben nagyváradi barátait és ismerőseimet, mert annak idején nem volt időm elbúcsúzni. Sok szeretettel üdvözlöm feleségem, családom (Veres Balázs-utca 10 sz.).

A továbbiakban azt kéri Deczky Lajos, hogy küldjünk ki lapokat a frontra, mert ünnep az a fronton, amikor hazai olvasnivaló érkezik. Erre azt válaszoljuk, hogy igen sok példányt küldünk ki a frontra. — Igyekezzünk minden nagyváradi honvéd kezébe hozzájuttatni. De kérjük olvasóinkat is, hogy kiolvasott lapjaikat küldjék el. Ime, itt egy alkalom. Deczky Lajos táboripostaszámára valaki minden nap küldhetne egy újságot.

Kerékyártó Ferenc örvendező (tp. B 580) így ír: Üzenjük a nagyváradi és környéki árván maradt kislányoknak valahol Oroszországból: Tartásot meg jól a következő tisparancsolatot:

1. Becsüljétek meg a magyar honvédet, mert nekik köszönhetitek, hogy odahaza nyugodtan álomra hajthatjátok fejeteket.

2. Ha levelet kaptok, ne sajnáljátok azt az egy fillért tábori lapra, hogy válaszoljatok rá. Kimond-

hatatlan örömet okoz minden hazulról kapott sor.

3. Nagyváradi és környéki leányok! Ne vágjatok fel, mert ti is kijuthattok a frontra a Vörös Kereszttel.

4. Ha a leventék téli ruhát gyűjtöttek, akkor hassatok oda, hogy ne hasznavehetetlen dolgokat adjanak az emberek.

5. Azok, akiknek kedvese kint van a fronton, ne igyekezzenek hamarosan más után nézni, mert az is kikerülhet és így a türelmetlen leány két szék között a földre huppan.

6. Ne haragudjatok arra az asszonyra, aki három vagy még több gyermek után kapja a hadisegélyt, mert ti is kaphatnátok, ha igyekeztetek volna.

7. Leányok! Ne a divatlapokat bujjátok, hanem a „Magyar Lapok” és a „Néplapot” olvassátok, mert abból sokat tanulhattok.

8. A munka nem szegény. Pénzeteiket ne a strandra és ne a drogériákba hordjátok.

9. Leányok! Vasárnap el ne mulasszatok a templomot. Ott pedig ne a selyem ruhákat mutogassátok, hanem imádkozatok értünk.

10. Szívleljétek meg jótanácsainkat és viselkedjétek igazi magyar leányokhoz méltóan. Csak így lesz szebb magyar jövő.

Kerékyártó Ferenc üzenetéhez, a kedves tisparancshoz mi is hozzáfűzzük biztatásainkat: Magyar leányok, nagyváradi leányok! Látjátok, hogyan gondolt reátok a honvéd és milyeneknek szeretne látni benneteket! Vigyázzatok hát jól.

Csiszár Sándor honvéd (tp. F. 458) írja: Csiszár Sándor honvéd üzeni a F. 458 tábori postával szüleinek, testvéreinek és nagyváradi ismerőseinek, hogy jól van, egészséges és nagyon sokat gondol az otthoniakra. Kéri, hogy írjanak sokat. Üdvözlí a nagyváradi leányokat és a barátokat! Iréknének sok-sok kezesókját küldi a messze Oroszországból.

Bodó Lajos tizedes (tp. F 458) írja: Az F. 458 tábori postáról Bodó Lajos tizedes, Achermann Antal örvendező, Csiszár Sándor, Mátyi László, Vasok Gyula, Német István honvédek szeretettel köszöntik szüleiket, testvéreiket, feleségeiket és minden hozzátartozóikat. Mindnyájan egészségesek és jól vannak. Sokat gondolnak haza és várják minél gyakrabban a lapokat. Kérik, hogy küldjünk a számukra egy példányt az üzenettel tartalmazó újságból. Meglesz Sok szeretettel üdvözlöjünk az egész F. 458-at.

Hazai üzenetek a honvédek számára

Tinkó Jenőné Sallay Ilona üzeni a tp. K 641-re: Kedves jó magyar honvédek — Péter György, Köblös And-

Hirdessen a Magyar Lapokban

rás, Fekete István, Nagy Dénes tizedes, Márton Lajos tizedes. Dénes László, Ambró Sándor, Boldizsár János és Veidinger György: A hozzám küldött lapot meghaptam. Örömmel olvastam a kedves sorokat.

Megértem, hogy milyen nagy örömet jelent a hazulról érkezett üdvözlés és köszöntés. Szent László városából üzenem és velem együtt sok-sok magyar asszony, hogy várunk benneteket vissza. A jó Isten legyen veletek és vezéreljen haza mindnyájatokat friss erőben és egészségben. Özeveg Tinkó Jenőné Sallay Ilona, a Magyar Lapok hírlaposztályának alkalmazottja.

Turbucz Lajos honvédnek (tp. K 605) üzenik szülei és húga, Nusi: Szeretettel gondolunk rád, sok csókot és üdvözlöt küldünk s velünk együtt minden ismerősiünk.

Marjalaky Tibor zászlósának üzenjük: Leveledben foglaltakkal fordulj az Igazgatósághoz. A feltételektől nem zárkózunk el. Hogy vagy? Várjuk az írásaid. Add át üdvözlésünket az összes ismerősöknek. Szerkesztőség.

Ezzel az üzenettel mai tábori postánkat lezárjuk. Legközelebb folytatjuk.

Négy nagyváradi iskola
évkönyvének ismertetése

(Nagyvárad.) Már több iskola évkönyvét ismertettük lapunkban. Most ismét négy iskola évkönyve fekszik előttünk: A Szent Vince Intézet polgári leányiskolájának és elemi népiskolájának, a II. számú polgári fiúiskola és a m. kir. állami szakirányú iparos tanonciskola és tanoncotthon évkönyve.

A Szent Vince Intézet polgári leányiskolájának és elemi népiskolájának az évkönyvét közzétette Héregyi Nárcisz névű, polgári iskolai igazgató. Az intézet fenntartója a Depaul Szent Vince Szeretet Leányai (Irgalmas Nővérek) Társulata. A polgári leányiskolának az elmúlt évben 299 osztályozott nyilvános és magántanulója volt. A tanulók tanulmányi előmenetele: a négy osztályban: kitűnő 19, jeles 12, jó 119, elégséges 43, tulnyomóan elégséges 87.

Tájékoztató a jövő iskolai évre: pótbéiratások a polgári leányiskolába és az elemibe és ovodába szeptember 1., 2., 3., 4-én lesznek.

Javító és pótlóvizsgálatok deje szeptember 1.

A II. számú polgári fiúiskola évkönyvét szerkesztette Mottl Román Pál igazgató-helyettes. Az iskola még csak az idén volt I. évben. Az iskolának az elmúlt évben volt 164 osztályozott nyilvános és 210 osztályozott magántanulója.

Nyilvános tanulók tanulmányi eredménye: kitűnő rendű 3, jeles rendű

Ejnye... ejnye...
majd elfelejtetem
jegyet váltani...
Hogy hová?... a

Czája cirkuszba
búcsú-
előadásra

Kezdeté pont fél 8 órakor

Jegyelővétel 10—1-ig és 3 óráig a cirkusz pénztáránál.

Telefonrendelés: 14-89

7. jó rendű 28, elégséges rendű 48, tulnyomóan elégséges rendű 66, elégtelen egy tárgyból 28, két tárgyból 44, három—négy tárgyból 7, elégtelen négytől több tárgyból 10.

Tájékoztató a következő évre: Pótbéiratások ideje szeptember 3-án és 4-én lesz. Tan- és fenntartási díj egész évre 40 pengő. Javító és pótlóvizsgálatok szeptember elsején és másodikon lesznek.

A m. kir. állami szakirányú iparostanonciskola és tanoncotthon évkönyvét közli Madarassy Gyula igazgató. Az iskolának az elmúlt évben volt 1278 beírt nyilvános tanulója, akik közül osztályzatot nyert 808. Érdekes az előképzettségi fokozat összeállítása: IV. elemi végzetű 273, V—VI. elemi végzetű 467, VII. elemi végzetű 275, VIII. elemi végzetű 33, I.—III. középiskolát végzett 108, IV. középiskolát végzett 95, V—VIII. középiskolát végzett 22, érettségizett 5 tanuló.

Általános előmenetel: jeles rendű 84, jó rendű 238, elégséges rendű 139, tulnyomóan elégséges 222, elégtelen 1 tárgyból 13, elégtelen 2 tárgyból 20, elégtelen 3—4 tárgyból 60, elégtelen több tárgyból 32.

A béiratások a következő iskolai évre szeptember hó 1—4. napjáig lesznek. A fiú-tanulók a Sztaroveszky-u. 40. szám alatti iskolában, a leánytanulók pedig a Jakab Mihály-utcai Lorántffy Zsuzsanna Református Leánynevelő Intézet helyiségében iratkoznak be.

Megkezdte működését Nagyváradon a Gyümölcs- termelők Egyesülete

Nagyvárad, július 27. A Biharvármegyei Gyümölcstermelők Egyesülete Nagyvárad székhellyel működését megkezdte. Hivatalos napokat tart minden pénteken reggel 9—14 óráig a Tisza Kálmán-tér 17-es szám alatt. Akár szóban, akár írásban felvilágosítást ad érdeklődőknek mindenemű kertészeti kérdésben. — Ugyanott beszerezhető díjmentesen a földművelésügyi minisztérium kertészeti ügyosztályának és gyümölcstermelők Országos Egyesületének kiadványai is.

HIRDETMÉNY

Értesítjük a t. utazóközönseget, hogy az Ibusz menetjegyjroda a fennálló törvényes rendelkezések folytán folyó évi július hó 31-én, szombaton csak déli 12 óráig tart nyitva, miertis kívánatosnak mutatkozik, hogy az NVV. bérletesek erre való tekintettel már az előző napokon hosszabbítják meg az augusztus hóra szóló bérleteiket.

Nagyvárad, 1943. július 26.

Nagyvárad Városi Vasút
üzletigazgatósága.

Bemutatták a műszaki tudományos világnak a magyar találmányú elektromos csodagépet

Uj diadala van a magyar elektrotechnikának. Pálffy L. Alfons budapesti fiatalember, aki hosszú évek óta foglalkozik az elektrotechnika nehéz kérdéseivel, nagy munkával az öt hittel támogató tőkések és szakemberek segítségével elkészítette saját rendszerű *elektromos erőgépet*. — amelyről a hivatalos ellenőrzései folyó mérések megállapították, hogy az eddigi géprendszerekkel szemben két-háromszoros határfokozhatóságot ért el. Pálffy — hála a megértő támogatóknak — végre eljutott odáig, hogy a kis modell után megépítette 160 ezer pengős költséggel a nagy gépet, amely mindenben beigazolta állításait és minden bizonnyal diadalmasan vonult be az elektromos gépek közé. A gépet a közeli napokban mutatják be a magyar műszaki tudományos világnak és szinte fantasztikus munkateljesítményének híre napról-napra belül az ország határain is átjut.

Szolgáltatás gyógszertárak:

V CSOPORT:

- KLEOPATRA gyógszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.
CSILLAG gyógszertár. Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.
MATYAS KIRALY gyógszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.
SZENT ANTAL gyógszertár. Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri a Magyar Lapok-at.

Szabadtéri előadásban mutatják be a legényegyleti műkedvelők Sik Sándor történelmi drámáját

A Székesegyház előtt állítják fel a szabadtéri színpadot

Nagyvárad, július 27. Ritka és szinte ünnepi számba menő művészi élményben lesz része rövidesen Nagyvárad műveltségpártoló közönsegének A városi Népművelési Bizottság rendezésében ugyanis a Katolikus Legényegylet műkedvelői szabadtéri előadásban mutatják be Sik Sándor nagyhatású történelmi drámáját, az *István király-t*. A darabról, a szereplőkről és az előadás részleteiről beszélgetünk Vidor Józseffel, a Népművelési Bizottság főtisztjával.

— Mi adta a gondolatot az előadás megrendezésére? — vetjük fel a kérdést.

— A műkedvelői előadások során — kezdi informátorunk — a folyó évszázad bemutatónak a szereplő egyesületek irodalmi értékű darabokat hoztak. Műsoron Gárdonyi Géza, Kodolányi János, Bónyi Adorján, Csepregy Ferenc és végül Sik Sándor alkotása szerepelt. Az előadások általában nagy tetszéssel találkoztak, sőt egyik-másik előadás a műkedvelőkésztséget felülmuló művészi teljesítményt nyújtott. Ilyen kiemelkedő előadás volt Sik Sándor *István király* című történelmi tragédiájának bemutatása. Ez a siker adta a gondolatot — válaszol a feltett kérdésre Vidor József — hogy a történelmi színdarab oktató és nevelő hatását Nagyvárad minél szélesebb rétegeinek bemutassuk — szabadtéri előadás formájában.

— Hol rendeznék meg a minden bizonnyal nagy érdeklődéssel találkozó előadást?

— Az Iskolán kívüli Népművelési Bizottság a római katolikus püspökségnél érdeklődött aziránt, hogy a szabadtéri előadást rendezhetné-e a székesegyház főbejárata előtti térségen. A válasz kedvező volt: a püspökség elvben hozzájárult, hogy az előadást az erre a célra kiválóan alkalmas helyen rendezhesük meg.

Hogyan lehet fájós és elváltozott lábra gyógycipőt igényelni

Ludtalpra, bokasüllyedésre nem adnak kiutalást

A Lábbeliközpont felkérte az Ipartestületek Országos Központját, hogy közölje az alábbiakat az ipartestületekben tömörült lábbelikészítő kézművesiparossággal:

A 200.430—1941. K. M. számú rendelet VII. fejezetében foglaltak szerint kizárólag olyan lábbetegségben szenvedő kérelmező részesülhet gyógycipő készítéséhez szükséges anyagkiutalásban, akinek elváltozott lába van és ezért olyan lábbeli beszerzésére szorul, amelyhez a rendelkezéssel megállapított nagybonyterítéssel bíró bőrt kell felhasználni.

A fentebbi meghatározásból az következik, hogy a fent körülírt testi fogyatkozásban nem szenvedő igénylő — aki esetleg csak bokasüllyedésben szenved, vagy csak ludtalpbetét viselésére szorul — kérelme nem teljesíthető. Ugyanúgy nem teljesíthető a

— Mikor kerül sor a bemutatásra?

— A rendezés munkája — hangzik a felelet — sok körülményt igényel és bizonyos technikai nehézségekkel is jár. Mindamellett már kifizették az előadás időpontját. Az előadást augusztus 15-re tervezzük, vagyis Nagyboldogasszony napjára, mintegy bevezetésül a Szent István hétnek. Ez a nap hangulatilag is leginkább megfelel a bemutatónak, évfordulója lévén annak, mikor Szent István a Szűzanyának, hazánk patrónájának oltalmába ajánlotta az országot.

— Az előadást — folytatja a főtiszt — ismertetését, — természetesen délután olyan időpontban kezdjük meg, hogy a fentálló rendelkezéseknek megfelelően még az elsötétítés előtt befejeződjön. A darab, egyébként Losonczy Gábor rendezésében ugyanabban a színpadon kerül színre, ahogyan a Katolikus Legényegylet műkedvelői a Szigligeti Színház színpadán bemutatták.

A rendezés egyes részletei felől érdeklődünk még:

— A rendezés főbb elgondolásai — fejezi be ismertetését informátorunk — hogy az előadást „Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga” ének Szent István királyról vezetné be és a „Boldogasszony anyánk” című Mária-ének a török hódoltság idejéből fejezné be s mindkét egyházi éneket öszkórus énekelné orgonakísérettel, melyet hangszórók továbbítanának a nézőterre. A hatáskeltés illetőleg hatásfokozás érdekében — mondja végül Vidor József — természetesen a rendezőség még sok más művészi beállításról is gondoskodik s egyetlen aggodalmunk csupán az, hogy az időjárás meg ne hiúsítsa a felvetett tervet, melynek sikeres megvalósításában egyébként talán nem teljesen jótalanul reménykedhetünk.

Horváth Imre.

lábbeli bevásárlására, készítésére vagy javítására jogosító utalványt. Az igazolásban megjelölendő a kiadott utalványok fajtasága (kesz lábbeli volt-e, vagy mérték szerinti lábbeli, talpalás, vagy fejelés) és az utalvány kiadásának időpontja.

A gyógycipők készítéséhez szükséges anyagigényléseket a fenti melléklettel felszerelve, a lábbeli elkészítésére megbízást nyert cipésziparos nyújtja be a Lábbeliközpontba, illetőleg a kérelmezőnek beadványában fel kell tüntetnie annak a lábbelikészítő iparosnak pontos nevét és telephelyét, akit a gyógycipő elkészítésével megbízott, továbbá a kérelmező lakhelyét.

Az IPOK felhívta a lábbelikészítő iparosságot, hogy a fenti előírásokat úgy a saját, mint a gyógycipőre rászorult igénylők érdekében a legpontosabban tartsák be.

Rövidesen kézrekerítik Imre Józsefné betörőjét

Nagyvárad, július 27. Néhány nappal ezelőtt — mint megírtuk — ismeretlen tettesek behatoltak Imre Józsefné Berkovits Ferenc-utca 66. számú házában lévő lakásába és onnan zárt helyről 20 méter finom vásznat, egy női hálóinget és egy arany pecsétyűrűt vittek el összesen 2500 pengő értékben.

Ujabb értesülésünk szerint a betörés minden kétséget kizáróan nappal történt, mert Imre Józsefné úgy saját állítása, mint ismerősei szerint reggel 6 órakor ment el hazulról és minden este 8 órakor hazatért. Éjjel mindig otthon tartózkodott, sőt az esti órákban sem mozdult ki hazulról, úgyhogy a vakmerő tettesek csak a nap legforgalmasabb óráiban követhették el a büncselekményt.

Valószínűnek tűnik az a feltevés, hogy a betörést a helyzettől ismerős tettes követte el, aki tudta, hogy Imre Józsefné mikor nincs odahaza. A rendőrség már nyomon is van, s így minden remény meg van arra, hogy rövidesen kézre kerül a betörő.

Uj rendszert vezetnek be az építőanyagellátásban

Az építőanyagkereskedelemben szabályozásról rövidesen jelenik meg E rendelet a mész, cement, téglacserép és szigetelőlemez forgalomba hozatalára jogosított cégek névsorával együtt jelenik meg és körülírja majd azokat a feltételeket és lehetőségeket, amelyek szerint a kijelölt cégek működhetnek.

A kereskedelemügyi minisztérium belkereskedelmi osztálya behatóan foglalkozik a kijelölésre vonatkozó kamarai javaslatokkal. Az iparosságnak a rendelettel kapcsolatban az lenne a kérése, hogy az elosztás munkájába fokozottabban kapcsolják be az ipartestületeket és ha az ő ellenőrzésük alatt kerülnek elosztásra az építőanyagok, bizonyára olyan iparosokhoz jutnak, akik nem spekulációra, hanem munkára vásárolják fel az anyagokat.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁRVI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kiszámlázást nem adunk vissza

KALLAY MIKLÓS ELBUCSUZOTT A KÜLÜGYMINISZTERIUMTÓL. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök hétfőn déli bűcsüzt el a külügyminisztérium tisztviselőkarától. Ghyezy Jenő újonnan kinevezett külügyminiszter búcsúztatta meleg szavakkal a miniszterelnököt.

Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Faipari szakosztálya. Az Ipartestület faipari szakosztálya felhívja azon tagokat, akik igényelt szeg és envy utalványait még nem vitték el, hogy folyó hó 28-án délig haladéktalanul vegyék át és estig váltsák ki, mert ellenkező esetben utalványaik érvényüket veszítik. Elnökség.

KITÜNTETÉST KAPOTT HAT ELTÜNT HÓS. Miskolc. (MTL): A Kormányzó Ur hat miskolci hősihalált halt, illetve eltűnt tisztnek kitüntetés adományozott, amelyet a helyettes polgármester egy küldöttség élén a kitüntettek hozzátartozóinak adott át, kifejezte Miskolc közönségének hálás elismerését és őszinte kegyeletét.

ÚJ ÁRAK A VIDEKI TEHERFUVAROZÁSBAN. A közellátásügyi miniszter a hivatalos lap vasárnapi számában megjelent rendeletével az ország egész területére felhatalmazta a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy a helyi viszonyoknak megfelelően megállapítsa a napidíj ellenében való fuvarozás legmagasabb díját. Kétlovas fogat egész napi fuvardíja törvényhatósági városban 46, megyei városban 35, nagy- és kisközségben 26, fél napi fuvardíja 27, 21, illetve 15 pengőnél, egylovas fogat egész napi fuvardíja 34, 26, illetve 19, fél napi fuvardíja 20, 15, illetve 11 pengőnél több nem lehet. A fuvarozási idő egész napi fuvar esetén 10, fél napi fuvar esetén 5 óránál kevesebb nem lehet.

Az epekövettség rohamközti időszakában igyunk reggelként ehgyomorra melegen, lassan, kortyonként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a bélműködést szabályozza és az epelefolyást igen hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Nagy a nyomoruság a csungkingi katonák között. Tokió. (MTL) A Német TI jelenti. Egy amerikai tudósító írja a csungkingi hadseregbeli állapotokról: A nyomoruság az egyetlen kifejezés, amellyel a csungkingi állapotokat jellemezni lehet. A rossz ellátáson kívül a ruházat sem megfelelő. Egyenruhája sok katonának nincs, sőt cipő helyett is harisnyát hordanak. Ezzel szemben a Csungkingban lévő amerikai katonák fényűzően élnek. — A Kinában lévő amerikai légiő két nap alatt 24 repülőgépet veszített, míg a japán légiő egy gépet veszített. Egy másik japán gépet megrongáltak.

HALÁLOZÁS. Szentlászló László sz. Doros László, Barnafalu, Szatmár megye, földi tetemeit folyó hó 28-án helyezik örök nyugalomra a Rulikovszky-temetőben.

Megszüntették a fegyelmi eljárást Hergár Vilmos műszaki tanácsos ellen. Nagyvárad, július 27. A városi törvényhatóság fegyelmi bizottsága mai ülésén, amelyet Hlatky Endre főispán elnöklésével tartott meg, Hergár Vilmos műszaki tanácsosnak, a városi mérnök hivatal vezetőjének fegyelmi ügyével foglalkozott. A bizottság fegyelmi vétség hiányában megszüntette az eljárást.

FILOV VÁRNÁBA ÉRKEZETT. Szófia. (MTL) A NTL jelenti: Filov miniszterelnök Várnába érkezett, ahonnan Dél Dobruzsába utazott.

Ellenőrzik a nagyplac tisztántartását. Nagyvárad, július 27. A polgármester érintkezésbe lépett a rendőrséggel a nagyplac tisztántartásának ügyében. A jövőben rendőrszem fog állani azokon a helyeken, ahová díj ismeretlen tettesek szemetet hordtak. A köztisztaság ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

Díjtalanul kell kiállítani tejjelátási kérvényekhez csatolandó tisztiorvosi igazolásokat

Augusztus 1-ig meghosszabbították a kérések benyújtásának határidejét

Nagyvárad július 27. Ma délelőtti közellátási értekezlet volt a városi háznál Sós István polgármester elnöklésével. Targyaltak a beszolgáltatási rendelettel kapcsolatban benyújtott kérvények ügyét, amelyekben főleg bolgár kertészek mentesítést kérnek. A bizottság elvileg hozzájárult a kérések teljesítéséhez.

Az értekezlet legfontosabb tárgya a tejjelátás végrehajtásának ügye volt. Tekintettel a tömeges kérésekre, az értekezlet úgy döntött, hogy augusztus első feléig kérelmezheti a lakosság a közellátási hivatalban, hogy bizonyos előfeltételek mellett tejjelátásban része.

Süljön. Betegeknél nem orvosi bizonyítvány, hanem csak egyszerű igazolás szükséges, amelynek kiállítása teljesen díjtalan és helye mentes, tehát kerületi tisztiorvosok hivatalok tévesen ezeket be eddig díjakat. A tejjelátás igazolmányának kiállítási határidejét is meghosszabbították augusztus 1-ig.

A faellátás ügyével is foglalkozott a ma délelőtti értekezlet. Folyamatosan van egy olyan rendszer előkészítése, amely a város faellátást biztosítja.

A tojás forgalomba hozatalát a tojás árának ujból való szabályozása kétségkívül elő fogja mozdítani.

Megegyezés jött létre a Baross Szövetség cipőgyári munkaadói és az N.M.K. vezetősége között a bérpótlék ügyében

Nagyvárad. Az elmúlt napokban tartották meg a Baross Szövetségben tömörült tömegcipőtermelők küldöttsége és a Nemzeti Munkaügyi központi bõripari csoportjának vezetősége közös értekezletüket, amely a legutóbb kiadott bérpótlék rendelettel foglalkozott.

Muhary Béla tömegtermelő, szakosztályi elnök rámutatott arra, hogy milyen fontos napjainkban a munkaadók és a munkások közötti egyetértés, valamint együttműködés, amelyvel az oly sok félreértést okozó bérrendeletet is meg lehet oldani.

Az értekezlet ezután megállapodást köt a Baross Szövetségben tömörült cipőtömegtermelőkkel mely szerint a munkaadók munkásaiknak az összkereset 77 százalékos alapszámára 50 százalékos bérpótlékot adnak július 1-ig visszamenő ha-

tállal. Ugyancsak megállapodtak azon órabéres segédmunkások bérpótlékára is, akiknek a legkisebb órabére nincsen meg, ezt felemelik 40 fillérre, melyre 30 százalékos bérpótlék jár. Ezen megállapodásról jegyzőkönyvet vettek fel, melyet a munkaadók részéről Muhary Béla szakosztályi elnök, Semsey Géza és Kozma György, a Nemzeti Munkaügyi központi bõripari csoportja részéről Levenday Sándor elnök, és Boross Mihály titkár írtak alá. Ezeket kivül a megállapodást aláírták még a következő üzem tulajdonosai: Muhary, Semsey, Balogh, Hegedüs, Vitéz, Kovács, Katona, Daróczy, Kinczler, Szász, Nagy, Hronyák, Kozma, Beniczik, Árkossy és Fekete üzemek.

Ezzel a fentemlített üzemekben az oly sok vitára okot adó kérdés megnyugtatóan lezárult.

CASINO Filmszínházban

Oroszlánkölykök

A hét éves háború gyermekhõseinek szívbemarkoló története

FELHÍVJUK a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület vas- és fémpari szakosztály kebelébe tartozó azon lakatos, bádigos és kovácsiparosokat, akik július 17-tól szemet igényeltek, hogy utalványukat a legrövidebb időn belül átvenni sziveskedjenek, mert a ki nem váltott és lejárt utalványokat meg nem hosszabbítottuk. Ismételt felhívjuk t. tagjaink figyelmét, hogy a segédek munkakönyvét és a tagsági könyvet felülvizsgálás végett haladéktalanul mutassák be a szakosztályi irodában. Elnökség.

Új vezetőket kapnak a nagyváradiliventék. Nagyvárad, július 27. A nagyváradiliventék új parancsnoka dr. Sárközi Gyula százados. A lemondott Jósza András leventegyesületi elnök helyét a napokban fogják betölteni.

Szerdán választmányi ülést tart az Erdélyi Párt

Az Erdélyi Párt régi körzete szerdán, július 28-án, este fél 8 órakor tartja rendes, szokásos választmányi értekezletét az Európa-étterem külön helyiségében. Tekintettel a tárgysorozat egyes pontjainak fontosságára, az elnökség ezúton is kéri a választmány tagjainak szives és pontos megjelenését.

Erdélyi Géza postaigazgató visszatért szabadságáról

Dr. Erdélyi Géza m. kir. postafőigazgató szabadságáról visszatérve, a nagyváradiliventék vezetését ismét átvette.

Leesett az állványról egy idős kőművesegéd

Nagyvárad. Súlyos baleset történt hétfőn délután a Rimanóczy-utcában. Az egyik kőművesegéd, aki a Rimanóczy-utca 1. számú háznál dolgozott, munkaközben valahogy leesett az állványról és súlyos sérülésekkel terült el a kövezeten.

Azonnal értesítették a mentőket, akik néhány pillanat múlva a szerencsétlenség színhelyére érkeztek és a baleset áldozatát a kórházba szállították. A szerencsétlenül járt férfi irataiból kiderült, hogy Szentmihályi Lajosnak hívják, 67 éves és Liszt Ferenc-utca 81. szám alatt van a lakása. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az idős kőművesegéd az esés következtében bordatörést szenvedett. Szentmihályi Lajos állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes. A baleset körülményeinek megállapítására megindult a vizsgálat.

TITKOS ÜLÉST TARTOTT AZ IRÁNI PARLAMENT. Erzerum. (MTL): A NTL jelenti: Az iráni parlament vasárnap háromórás titkosülést tartott, amelyen a politikai helyzetről tárgyaltak.

Faértekezlet a városi háznál. Nagyvárad, július 27. Holnap délelőtti 11 órakor faértekezlet lesz a városi háznál, amelyre a polgármester meghívta az erdészeti felügyelőt és a fakereskedőket.

Felhívás. Ertesítjük a „Carmen” cipőgyárban dolgozó bajtársakat és bajtársnőket, hogy kedden este 7 órakor szakmai értekezletet tartunk. Kérjük a tagokat, hogy saját érdekében pontosan jelenjenek meg. Elnökség.

Városi kisgyűlés lesz csütörtökön. Nagyvárad, július 27. Csütörtök délelőtti 12 órakor városi törvényhatósági bizottsági kisgyűlés lesz, amely a 30-iki közgyűlést előkészítő ügyekkel foglalkozik.

LEÜTÖTTE FELESÉGÉT EGY GAZDÁLKODÓ. Szabadka. (MTL): Szenttamás községben Pozder Mihály gazdálkodó feleségét leütötte, majd a beavatkozó 14 éves leányát agyonverte. Pozder ezután a Ferenc csatornába ölte magát.

Fautalványok átvétele a Nemzeti Munkaközpontban

Az elnökség felkéri a következő tagokat, hogy a fautalványt vegyék át a központi irodában:

Szabó Sándor Vitéz-u. 59 (épitő), Juhász Gyula Kolozsvári-u. 5, Lukács Károly Mészáros Juhász P.-u. 11, Lázár Pál Mészáros Juhász P. 50, Todorán István Mocsár-u. 3, Cs. Papp János Szaecsvay-u. 69, Kelemen Zsigmond Vitéz-u. 80, Köteles István Tisza István-u. 7, Gergely János Galamb-u. 13, Bok György Szaecsvay-u. 10, Bodnár Gyula Pál-u. 10, Andó Ilona Erdély-u. 3, Molnár Antal Vitéz-u. 110, Bleszkán György Czegléd Gy.-u. 13, Szabó József Városliget-u. 13, Szilágyi Zsigmond Szienci Merse P.-u. 8, Nagy István Mészáros Juhász P.-u. 11, Kosztia István Déva-utca 8, Kovács István Bulesu vezér-u. 6, Ákos András Keszthelyi Z.-u. 13, Gramantik Ferenc Iskola-utca 4, Balla István Veres Balázs-u. 33, Mikó Imre Bányai-u. 5, Mózes Juliánna Gém-u. 10, Garai István Kálvária-utca 56, Szabó Sándor (asztalos) Vitéz-u. 59, Muszka János Szent Anna-u. 37, Tóth László Erdély-u. 8, Vad János Kisfaludy Sándor-utca 21.

Figyeljük az újságot, mert minden szombaton új névsort közlünk!

Az utalványt 2 napon belül köteles mindenki átvenni.

Mi újság a piacon?

A hétfői hetipiacon a legmagasabb termelői árak a következők voltak: **Gyümölcsfélék** (Közepes felhozatal): 1 kg. alma 1.—1.20, kajszin barack 1 kg., I. o. 1.20—1.50, körte 0.80—1.50, 1 kg. málna 1.10—2.—1 kg. ringlót 1.60.

Zöldségfélék (Óriási felhozatal): 1 kg. burgonya 0.32—0.40, 1 kg. paradicsom 1.10—1.50, 1 drb. kék paradicsom 0.30—0.50, 1 kg. szárz bab 1.08, 1 kg. répa 0.30, 1 kg. borsó 0.40, 1 kg. hagyma 0.26, 1 drb. káposzta 0.10—0.30, 1 drb. vörös káposzta 0.20—0.60, 1 drb. tök 0.30—0.40, 1 drb. karfiol 0.30—0.60, 1 kg. petrezselyem 0.40, 1 drb. karaiabé 0.2—0.8, 1 drb. zeller 0.2, 1 kg. zöldbab 0.20—0.40, 1 drb. zöldpaprika 0.3—0.4, 1 drb. uborka 0.2—0.4, 1 csom. torma 0.30—0.60.

Élő-állatok (Közepes felhozatal): 1 drb. szarvasmarha vágó kg. 2.20, fejős tehén kg. 1.50, szopós borjú kg. 2.10, kis malac 80—100 pengő, 1 drb. igazlő 350—850, 1 drb. parádés 800—1700 pengő.

Tejtermékek (Közepes felhozatal): 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 9.40—10.20, 1 kg. juhturó 4.90, 1 kg. tehénturó 1.65—1.75, tejfel 2.—2.50, sajt 4.20, kenyér: egységes 0.58.

Hal-félék (Közepes felhozatal): 1 kg. sulyu ponty 5.60, 1 kg. apró hal 4.50—5.50.

Szárnyasok (Közepes felhozatal): I. o. csirke kg. 4.40—5., bizott liba kg. 4.80, pulyka 4.20—4.80, sovány ruca 4.20, 1 drb. tojás 0.24 kg.-ja 4.20—4.50.

Hus-árak: 1 kg. marhahús 5.20, 1 kg. disznóhús 5.—, juhús 5.10, hársnyús 5.70, 1 kg. bivalyús 4.70, 1 kg. tepertő 5.60.

Sertés bérhizlalási szerződések köti a város

Mik a feltételek? Az ajánlatok a Közélemezési Hivatalban nyújtandók be

Nagyvárad thj. város polgármestere 4086—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. városa az 1913—44. gazdasági évre sertés hus- és zsír-szükségletének részbeni biztosítására, bérhizlalásokat óhajt kötni a következő feltételek mellett:

1. A város 50 darabon felelő tételre köt bérhizlalási szerződést, a sertésekre darabonként 200 P. előleget ad.

2. A kihizlalt, illetőleg legalább 145 kg. súlyt elért kövér sertéseket a mindenkori maximális áron a bérhizláló gazdaságában veszi át.

3. Az előleg biztosítására bérhizláló köteles a sertések marhalevelét a város pénztárába letétül elhelyezni.

4. A sertéseket a város közege készpénzfizetés ellenében veszi át. A kifizetés alkalmával azonban a 200 P.

hizlalási előleget levonja.

5. A bérhizlalási szerződés jóváhagyásáról a város gondoskodik.

6. Bérhizláló köteles az esetleges elkobzások elkerülése végett, hizláló telepén egy táblát kifüggeszteni, melyen fel kell tüntetni, hogy a sertések Nagyvárad város tulajdonát képezik.

Bővebb felvilágosításokat a Közélemezési Hivatal (Szaniszló-u. 15. sz. a.) ad. Irásheli, bélyegtelen ajánlatok ugyancsak Nagyvárad thj. város Közélemezési Hivatalánál (Szaniszló-u. 15. sz. al.) Nagyvárad thj. város polgármesterének címezve nyújtandók be.

Végül értesítem ajánlattevőket, hogy az így bérhizlalásra lekötött sertések a beszállítási pontba beszámítanak a bérhizlálók javára.

Új rend a hadisegélyek kifizetésénél

Csak a megállapított napokon lehet felvenni a segélyeket

Nagyvárad thj. város adóhivatala 5376—1943. adóhiv. szám alatt közli: **A hadisegélyek kifizetésének megkönnyítése és gyorsítása végett a városi adóhivatal 1943. augusztus 1-től 2 pénztárban fizet az alábbi bersztás szerint:**

ADÓHIVATALI PÉNZTÁR

(Városháza, földszint 10. sz. szoba)
F. évi aug. 2-án az 1-től 350-ig.
3-án a 351 700-ig.
4-én a 701—1050-ig.
5-én 1051—1407-ig

terjedő 1943. évi törzskönyvi számok alatti hadisegélyeket.

VÁROSI FŐPÉNZTÁR

(Városháza, földszint 1. sz. szoba)
F. évi aug. 2-án az 148—1600-ig.
3-án az 1601—1800-ig.
4-én az 1801—2000-ig.

5-én a 2001-től tovább terjedő törzskönyvi számok alatt nyilvántartott hadisegélyeket.

A közérdekű munkaszolgálatosok hadisegélyét az adóhivatali pénztára fizeti folyó évi augusztus hó 6-án.

A kifizetések naponta délután 4 órá-tól történnek.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a városi adóhivatal a kifizetéseket csakis a fenti sorrendben és időben teljesíti és kivételt senkivel sem tesz.

A kifizetések sorrendjét az adóhivatal hónapról-hónapra változtatni fogja, hogy a nagyobb törzskönyvi számmal rendelkező hadisegélyezettek ne kerüljenek hátrányos helyzetbe a kisebb sorzámmal rendelkezőkkel szemben és a sorrendről minden hó végén a helybeli hírlapok útján értesítjük az érdekelteket.

Csak kijelölt kereskedők árusíthatnak tankönyveket

A hivatalos lap vasárnapi száma kormányrendeletet közöl a tankönyvek forgalmának szabályozásáról és a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter hatáskörébe utalja azoknak a kereskedőknek kijelölését, akik a tankönyvek forgalombahozatalában résztvesznek.

A rendelet alapján a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úgy intézkedett, hogy a népiskolai, polgáriiskolai, gimnáziumi, liceumi, tanítóképzőintézeti, kereskedelmi és felsőkereskedelmi iskolai, mezőgazdasági- ipari középiskolai új vagy használt tankönyvet és segédkönyvet csak az a kereskedő vásárolhat és hozhat forgalomba, akiket felvettek a könyv-

kereskedők névjegyzékébe, vagy akiknek áruval való ellátását a miniszter engedélyezte. A ki nem jelölt tankönyvkereskedő a raktáron lévő tankönyveket kijelölt tankönyvkereskedőnek eladhatja. A ki nem jelölt kereskedő köteles 14 napon belül a raktáron lévő tankönyvekről leltárt készíteni és azt az illetékes kereskedelmi és iparkamarának megküldeni. A miniszter a ki nem jelölt kereskedőt kötelezheti arra, hogy tankönyvkészletét készpénzfizetés ellenében egészben vagy részben valamely tankönyvkereskedőnek átadja. A büntetőrendelkezéseket is felsorolja a rendelet.

Az Actio Catolica 106. sz. filmkritikája

MŰVÉSZSZERELEM. Meglehetősen kezdetlen svéd film, több helyen bántó és izléstelen beállításával a házias életnek.

AZ ELET NEM MEGY TOVABB. Ugyancsak svéd film, amely egyaránt játszik Afrika forró levegőjében és Skandinávia havas telében forró, de lélektanilag meg nem indokolt szerencsével egy fiatal leány és egy öregedő beteg férfi között.

AZ ARULÓ NYOM. Svájci detektívfilm a szokásos bonyodalmakkal egy gyilkosság körül.

A BÜN ARNYÉKABAN. A tisztaszerelem dícséretének szándékával készült ez az olasz film, de a bűnös élet tulerős hangsúlyt kapott benne.

ORIENT EXPRESS. Könnyű meséjű, jó levegőjű, de itt-ott bántó mondanivalóival kacérkodó magyar játék.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Vashordót, bádoghordót vásárol Ullmann cég, Mussolini-tér 12. Telefon 2677. 452

Tangóharmonika gyermekeknek való eladó. Szent Anna-u. 33. 467

Kombinátszoba, konyhabutor, rekámiér eladó, Veró asztalosnál, Kapucinus-utca 11. 498

Zongora keresztúros, rövid hárompedálos, fekete eladó. Cimeket „Maden” jellegre kiadoba. 489

Egy pár löszerszám eladó, Ferenc-u. 16. szám. 471

Állást nyec

Kocsisgazda helyettes keres a Dreher-Hagenmacher. Nagyvárad, Sorgyár. Jelentkezni lehet 01 és 12 óra között a váradszőlősi telepen. 472

Hülönfélék

Pertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férges irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Jóforgalmu pékséget bérbbe venne Cimeket a kiadoba kérek. 399

Lakás

2 szobás magánházat megvételre keresek. Cimeket a kiadoba kérek. 409

Keresünk azonnaltalra egy vagy két szobás, konyhás, kamaras lakást Szent István-tér (volt Templom-tér) környékén, vagy a Mátyás király és Kolozsvári-utca közelében. Ügynököket díjazunk. Vegyi- és Élelmiszeripari r. 1. Anyos Pál-u. 2—6. 470

Oktatás

Javító vizsgákra előkészíték gyakorlattal. Sztaroveszky-u. 42. szám. 466

Kövérházakban és vendéglőkben kerü MAGYAR LAPOK-at.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgópepen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.